

„Edinost“

[chaja enkrat na dan, razun nedelj in
vraznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročnine se uprava
ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nvč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasti

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasti itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema uredništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Javni shod

pri Babičih, na Kopersčini, dne 23. sep-
tembra 1900.

Bivši državni poslanec in zastopnik kmeč-
kih občin zapadne Istre, g. dr. Matko La-
ginja, je ustregel želji in prošnji svojih
volilcev na Kopersčini: došel je med nje.
Le žal, da se je glas o njegovem dohodu
raznesel še le v soboto. Da je bil ta shod
razglašen o pravem času, bilo bi se zbralo v
Babičih na tisoče in tisoče ljudi. Saj je bila
še tako udeležba uprav veličastna od blizu
in daleč in iz vseh slojev.

Istea popoldne, pred shodom, je pevsko-
bralno društvo iz Marezig priredilo v Babičih
veselico. Čim je došel dr. Laginja, spremljan v
imenu političnega društva »Edinost« po pred-
sedniku prof. Matko Mandiču in odborniku
Maksu Cotiču, so mu udeležniki privedli
burno ovacijo. Kar gromelo je živio- in slava-
klicev in godba je svirala »Hej Slovani«. Na
obrazih si mogel čitati, kako je to priprosto
in zatirano ljudstvo vzradoščeno, da je prišel
v njega sredo njega najboljši prijatelj, njega
prvoboritelj, — njega odrešenik in — so-
mučenik.

Takoj po dovršeni veselici se je pričel
shod. Ko je dr. Laginja stopal na oder, ni
hotelo biti ni konca ni kraja prisrčnim ova-
cijam, a ko je g. prof. Mandič uvodom svo-
jega kratkega pozdravnega govora predstavil
volilcem njih bivšega zastopnika, se je pojav-
ljala prava ekstaza.

Ko se je slednjič pomiril vihar teh ova-
cij, je gospod prof. Mandič prosil oprostjenja,
ako jim dr. Laginja ne bo govoril politični
govor, kajti utrujen je in pozno je tudi že.
(Bilo je po 6. uri zvečer.) Le malo besed jim
hoče spregovoriti kakor prijatelj prijateljem.
Ali v to malo, kar jim hoče reči, morejo
verjeti kakor v sveto pismo. Poslušajte in
sodite! Je vskliknil gospod profesor.

Potem je govoril dr. Laginja, kakor zna
on, priprosto, iz srea v srce, kakor ljubeč oče
svoji rodbini. Tako in ne drugače se mora
govoriti priprostemu ljudstvu.

Po kratkih beležkah, ki smo si jih de-
lali, je bilo jedro govora dr. Laginje tako-le:

Veseloštevani gospod župan, mili mi
rojaki! Prvikrat se Vam predstavljam danes
kakor vaš bivši zastopnik v drž. zboru in kakor
vaš rojak in brat. Saj sem tudi jaz sin kmet-
skega stanu. Prva dolžnost mi je, da pozdra-
vim onega, ki vam načeluje po — vaši volji,

vašega župana. Najmlajši hčerki med narod-
nimi občinami istrskimi, občini Marizege,
more biti v nekako zadovoljstvo, da se nje
poslanec baš v njej prvokrat predstavljam
svojim volilcem tega okrožja. Danes ni časa,
da bi razpravljali o svojem delovanju in po-
lagal račun za dobo od leta 1891 sem. Več-
krat so vam moji prijatelji obljubili in dva-
krat sem vam obljubil jaz sam, da pridem med
vas, dragi bratje. Ali vsikdar, verujte mi, so
bile navstale zapreke, ki so bile nepremagljive.
To pa v moje največje obžalovanje: saj moj ide-
jal bi bil, biti v vedni dotiki z narodom, učiti
ga in mu iti na roko v vseh položajih. Ra-
dosti me, da vas vidim zbrane v tolikem šte-
vilu. Veseli me, ko vidim, koliko držite na
svojo narodnost. Veseli me, ko vidim in ču-
jem, kako prirejate veselice in se razveselju-
jete v poštenem imenu. Tako je prav, tako
moramo: veseliti se v narodnem čutstvu, z
narodno pesmijo, z narodnim govorom! Vse,
kar delamo, moramo delati v imenu ljubezni
do svoje narodnosti! (Frenetično pritrije-
vanje.)

Ako že hočem omeniti na kratko raz-
mere v državnem zboru, moram povdariti, da
je bilo naših vedno premalo, da bi mogli kaj
izdatnega storiti za svoje ljudstvo. In s to
mislijo se morate spoprijazniti: kogar pošljete
gori (Vsestransko vsklikanje: Laginjo!), za
bližnjo bodočnost ne opravi Bog ve kaj, od
nikogar ne pričakujte, da bo spreminjal gore
v doline in doline v gore. Ali kar more in
mora storiti, je: da brani pravice naroda in
da ne dopusti, da bi stvari postale še hujše
nego so! Ali če zastopnik ne čuti za narod in
z narodom, tudi ne bo delal za narod. Izvo-
lite si torej moža iz naroda, ki bo čutil z
narodom (Navdušeni živio-klici. Viharno pri-
trjevanje.)

Naše ljudstvo tarejo najbolj: vojaštvo,
slabe letine in pomanjkanje pomoči. Ali ne
pusitate se varati: če vam kdo prihaja z ob-
ljubami, da ne bo več vojaštva, ne verujte
mu, on vas slepari. Države so imele, imajo
in bodo imele vojake. Ali poslančeva dolž-
nost je, da se poteguje za olajšave kmetu na
vršenju vojaške službe, da se po možnosti
krajša čas službe in da kmetu sinu kli-
čejo v vojake ob najprimernejem času, ko ga
doma najlažje pogrešajo. (Živahno prit-
jevanje.)

Našemu kmetu ni bilo v minolih časih
skoro nobene pomoči. No, v zadnjih letih se
vsaj za spoznanje obrača na bolje v tem po-

gledu. Ali zapomniti si morate: pomoč od
dežele ali države prihaja le onemu, ki kriči
po njej. Ako vlada ne ve, kje vas boli in
ako je ne kličete na pomoč, vam tudi ne
pošlje pomoči. Priznati moramo, da v tem
pogledu v zadnje čase vlada res pomaga tu
in tam, ako se zahteva od nje.

Mi pa se premalo oglašamo, premalo
dajemo na znanje svoje nadloge. Vi se mo-
rate oglašati in se združevati v shode. Saj v
to ni potrebno, da bi bil vsikdar poslanec
med vami. Sami se pogovorite o svojih po-
trebah in zahtevajte, oziroma pišite svojemu
poslancu. Vlada pride tako polagoma do
prepričanja, da je dolžna pomagati, kjer je
toliko zanemarila, da mora priteči na pomoč
narodu, kateremu je bila do sedaj mačeha in
ne mati. (Splošno pritrdjevanje.) Nadejati se
je boljše prihodnosti, ako bi vlada videla, da
smo tudi mi tako zavedni in da znamo zahte-
vati, kakor znajo Italijani. Ali v svojem ogla-
šanju in zahtevanju moramo biti vsi ena roka:
vas poleg vasi, občina poleg občine, okraj po-
leg okraja, dežela poleg dežele!

Tako združeni in kompaktni doka-
žemo, da Avstrija mora računati z nami
in nam dopustiti, da živimo kakor samosvoj
sloboden narod. (Frenetično pritrdjevanje.)

Poslanec še ni izvršil svoje dolžnosti,
ako vedno le govori in joče svojemu narodu,
kako žalostno se nam godi. Ni dosta, da le
kaže rane naroda, ampak on mora pozitivno
delati z vami, da se v narodu ukorenini na-
rodna misel, zavest, da smo si bratje, da si
moramo pomagati eden drugemu, da moramo
vsi skupaj delati za jeden isti cilj! (Tako je!)

Bratje, čujte nadaljno resnico: brez pra-
vega krščanskega življenja ni sreče. (Splošno
pritrdjevanje.) Ako se razvežejo vezi ljubezni,
kakor jo uči vera, ako ne bo krščanska
ljubezen vezala človeka, potem se neha vse,
potem postanemo — zverine. Brez krščan-
skega čutstvovanja ni več sreče za človeško
družbo. Verske nauke in narodne idejale
moramo braniti kakor največje svetinje. (Nav-
dušeno pritrdjevanje.) Kaj je narodnost? Ali
je že vse doseženo zanj, ako nam na sodišču
govore v našem jeziku? Ali, ako nas na
ulici puščajo na miru in nas ne žalijo? Ali,
ako nam dajo kako šolo? Ne, ampak vse to
skupno tvori narodno vprašanje. Trezno živ-
ljenje, samopomoč, obramba svojih pravic v
vsakem pogledu, dobro gospodarstvo in po-
šteno veselje — vse je narodna politika!
(Živio-klici.) Če si vzgojimo in ohranimo vse

to, potem ne izgine naš narod (Viharno
odobrovanje, ki je trajalo dlje časa) in naša
zemlja nam postane naš raj.

Dolžnost mi je, da se danes, ko nisem
več državni poslanec, iz srea zahvalim
vsem onim, ki so se bili navezali na moje
ime: prvotnim volilem in volilnim možem.
In ako se o prih. volitvah navežete na drugo-
ime, ali navežite se na moža iz našega naroda!
(Burno klicanje med vso množico: Laginjo-
hočemo, nobenega drugega!) Rotim vas za-
upajte mu, sledite mu, ostanite mu zvesti,
kakor ostanem jaz ljubeč in zvest prijatelj
vaš do zadnjega diha. (Prizor, ki je sledil
tem besedam, ni lahko opisati, to se je
moralo le videti. Mi menimo, da je dr. La-
ginja v tem prizoru dobil najlepše plačilo, si-
jajno zadoščenje, res zlato plačilo, ker je pri-
hajalo iz srea hvaležnega naroda.)

(Pride še.)

Med Adrijo in Bačo.

(Dalje.)

S častitim gospodom sva govorila o raz-
nih stvareh in on je bitko tožil, kako se
naše ljudstvo v spodnji soški dolini vedno
bolj udaja žganjepitju ter propada telesno,
duševno in gospodarsko. Za pouk je ljud-
stvo gluho in slepo, za napredek nima smisla,
gospodarstva propadajo: sploh da gre vse
rakovo pot. Žganje mori ljudstvu dušo in
telo, posledice temu pa je videti najjasnejše
v krstnih in poročnih knjigah. Narod hira,
propada in izumira...

Tužna majka, sem si mislil, žalostna per-
spektiva se mi odpira v bližini moje rojstne
vasice! Kaj bo, kam pridemo, če pojde tako
dalje. Tu je obširen delokrog, za vse: libe-
ralce in klerikale. Iti mej narod, mej ljud-
stvo, učiti je, zbuhati je iz letargije in apa-
tije, učiti in zopet učiti. Stopati pred
narod, pred ljudstvo, učiti je: ljudstvo narod,
tako ne smeš, ako hočeš da ne propadeš!
Ne tako, narod: to, kar delaš, to je v tvojo
pogubo. Tu se odpira našim prvakom na levi
in desni obširen delokrog, da narod učé,
svaré: narod, ne tako; pot, po kateri hodiš,
vodi v tvojo pogubo. Tu ni treba ne »ka-
toliških« ne »naprednih« načel, tu je treba
samo — dela!

Naši prvaki bi morali prednjačiti iz le-
pim zgledom; morali bi ljudstvo učiti in je
navajati na boljšo pot; a mesto tega, mesto

PODLISTEK

Ponedeljsko pismo.

Gospod urednik! Nekateri časopisi imajo
navado, da prinašajo vsako soboto, ali pa po-
nedeljek podlistke, v katerih obdelavajo za-
nimive in pikantne politične in nepolitiške
dogodke, minolega tedna. Nekateri listi imajo
pri tem poseben tudi navado, da se spomi-
najo raznih resničnih in izmišljenih skan-
dalčkov itd. Ali je taka navada lepa ali
nelepa, ali je moralna ali nemoralna, o tem
seveda nočem razpravljati danes. Menim pa
vendar, da je marsikdaj le dobro, če se
čitatelji konec tedna opozarjajo na najvažnejše
dogodke minolih dni ter se jim kličejo v spo-
min oni dogodki, da si jih boljše zapomnijo.
Baš v zadnjem času pa se je zgodilo marsi-
kaj takega, ki je vredno, da si je zapomnimo
v ravnilo za bodočnost...

Zbral sem torej nekatere take spomine
iz najnovejšega časa ter jih napisal v tem
pismu, nadejaje se, da s tem ustrezem tako
Vam, g. urednik, kakor tudi ljubeznjivim
čitateljem in cenjenim čitateljem »Edinosti«.
Da se ne ustrašite preveč, Vi gospod ured-
nik, ali pa čestiti čitatelji, izjavljam, da
mi ni niti na kraj misli, da bi odslej

hotel vsaki teden nadlegovati Vas in
njih s »sobotnimi« ali »ponedeljskimi pismi«;
pač pa se utegnem zopet oglasti, ko se na-
bere zopet kaj več materiala.

»Neue Freie Presse« je gotovo izvrsten
patrijotičen list. To je dokazala s tem, da je
čitala poljski zlahti levite, češ, da je le-ta
res podpirala vsako vlado, ker je imela od
vsega prirada — odpadlo! »N. Fr. Presse« je
prav povedala, da je poljski zlahti lahko biti
patrijotična, ker se pri tem počuti prav dobro.
Pa tudi »N. Fr. Presse« je bila takrat vrlo
patrijotična, ko je njeni šef-urednik predse-
doval židovskemu kongresu, na katerem so
razpravljali, kako bi mogli Židje: v Avstriji
v imenu avstrijskega, na Ogrskem v imenu ogr-
skega, na Nemškem v imenu nemškega v Franciji
v imenu francoskega itd. — patrijotizma še
nadalje vspešno polniti svoje žepe. — »Alto
Adige« svari primorske Italijane, naj bodo
pametni. Škoda črnila in papirja. Ko bi te
naše dobre sodeželane poznali tako dobro,
kakor jih poznamo mi, bi gotovo ne gubili
nijedne besede v tem oziru. Norca moramo
ukrotiti le tako, da mu puščamo kri! — Nad-
biskup Stadler je dobil torej posvarilo vsled
česar je hreščal od veselja vitežki Madjar-
ember. Takrat pa, kadar italijanski poslanci

izražajo svoje sožalje na smrti »svojega«
kralja, takrat ko pošilja tržaška mladina v
Rim cvetke in solze iz tega »zadnjega roba
Italije«; takrat ne hrešči noben dunajski jali
budimpeštanski novinarski petelin, takrat je
vse v redu. Če je to drugim prav, zakaj ne
bi bilo nam, a dobro bi bilo vendar-le, če
bi si mi take-le reči zapomnili. Neki stari
pregovor pravi, da vsakih sedem let prihaja
vse prav: stari pregovori pa, kakor znano,
navadno ne lažejo. — »Primorski list« je
torej v svoji polemiki z »Edinostjo« retiriral
na vsej črti. To je bilo najpametneje, kar je
mogel storiti. — Dr. Šusteršič je na katoli-
škem shodu vrlo lepo govoril o katoliški za-
vesti. Menim pa, da bi bilo zanj in za ka-
toliško zavest bolje, če bi bil ostal le pri
organizaciji. Človek je lahko dober jurist,
izvrsten organizatoričen talent, a tudi slab
katolik. Da ima dr. Šusteršič dve prvo-
imenovani lastnosti, to je brezdvomno; tudi
zadnje mu nočem odrekati, nikakor ne, to
sem omenil le tako mimogredé. — Dne 29.
t. m., to se pravi prihodnjo soboto, pride
torej naš vladar v Gorico. Izvestnim gospo-
dom je veliko ležeče na tem, da ne bo videl
slovenskih zastav. Določen je natančen pro-
gram, kje se bo vladar vozil itd. Radoveden

sem pa vsekako, če se bo tudi gospod vitez
Bosizio tako strogo držal programa, kakor je
to storil svoj čas bivši okrajni glavar Glo-
bočnik v Postojni. Ko je bil namreč cesar
svoj čas v Postojni, obiskal je bil tudi po-
stojinsko jamo. Ko je cesar prišel iz jame,
čakal ga je pred isto voz, v katerega bi imel
sesti. Cesar je izrazil željo, da bi šel peš.
Toda okrajni glavar Globočnik je rekel v
svoji službeni gorečnosti in točnosti:

»Prosim Veličanstvo! Tukaj v programu
je pisano: pred jamo ima čakati voz, v ka-
terega sede Njeg. Veličanstvo, ko se povrne
iz iste«.

Nato je cesar zmignil z rameni ter
menil smehljaje se: »No, če je v programu,
da moram sesti v voz, pa že ni drugače, nego
da sedem«.

Kakor že rečeno, radoveden sem, da-li
se bo tudi g. vitez Bosizio hotel tako strogo
držati programa, kakor se ga je držal vitez
Globočnik...

Nove volitve! To bo zopet borbe! V
Trstu tri ali še več, v Istri dve ali tri, na
Goriškem tri stranke. To pojde denarja! Ali
bomo imeli kaj koristi od tega? Šmentano
malo! Čemu pošiljamo svoje zastopnike na
Dunaj? Da hodijo na uro gledat! Volitev in

da bi ti prvaki zatirali strasti v svojem ljudstvu, še razvnamajo te strasti, demoralizujejo ljudstvo ter kriče »živijo!« svojim »načelom«, mej tem pa narod hira in izumira. Enim kakor drugim pa se odpira žalostna perspektiva, da bodo slavili zmago svojih »načel« na — narodnih podrtinah.

Ob eni uri popoldne sem že sedel v poštnem vozu, ki vozi vsaki dan mej Tolminom in Grahovem. Bil je deževen in hladan dan. Stiskal sem se v kot poštnega voza ter gledal visoke in strme gore, pred mano, na desni in levi. Zdele so se mi te gore tako krasne, kakor še nikdar poprej. In mej tem, ko se je poštni voz pomikal naprej, po strmih klancih in ovinkih čez Kum, spomnil sem se — tužne Istre! Kako težko je bilo speljati cesto tam gori, koliko žrtev je stala, predno je bila dovršena cesta po baški dolini! Tam je bilo treba sekati visoke in trde skale, tam zidati visoke kašte, tam se zavarovati proti usadam, proti povodajam itd. Kljub temu je ona cesta po baški dolini, od Tolmina do Podbrda, danes dovršena! A delali so trije faktorji. Okraj, dežela in država. Delo je začel okrajni cestni odbor s pomočjo prispevkov dežele in države. Slednjič pa je, na prošnjo deželnega in cestnega odbora, država prevzela vse delo v svoje roke in isto tudi dovršila z malimi prispevki okraja in dežele.

Da, es je cesta gotova. Da pa ne bi bil vsega začel okrajni cestni odbor, bi še danes ceste ne bilo, ampak imeli bi kozje steze, kakor pred štiridesetimi leti. In ko sem to premišljeval, bilo mi je takoj jasno, zakaj v Istri nimamo cest? Na Goriškem so cestni odbori, ki delajo, a deželni odbor jim gre na roko. V Istri pa je dosti okrajev, kjer živ krst niti ne zna, da tam sploh obstoji kakov cestni odbor. Da se pa deželni odbor ne more brigati za ceste in slične »malenkosti«, umevno je že samo ob sebi, ker ima preveč skrbi z italijanskim realnim gimnazijem v Pazinu, z iztirjavanjem šolskih taks in drugimi podobnimi važnimi stvarmi in zadevami. Vsa skrb za nove ceste je v Istri torej izročena občinam. O teh pa je znano, da so siromašne in nimajo sredstev. Če občina prosi podpore italijanski cestni odbor, navadno niti odgovora ne dobi; če prosi podpore deželni odbor, dobi redkokdaj ugoden odgovor. Naš istrski seljak pa ostaja vedno brez cest. Cestni odbori se po večini ne brigajo za ceste, dežela istotako ne, a država sama ne da nič. Če pa hoče občina sama graditi ceste, je gotovo, da od dežele ne dobi nič novčiča, a če prosi podpore državo, je zopet istotako gotovo, da bo birokracija, napolnjena z duhom istrske italijanske oligarhije, poročala na višje mesto v smislu — deželnega odbora!

Tako je torej, da v Istri cestni odbori ne delajo nič, deželni odbor ne da nič, a država ne pomaga nič. Če pa siromašni in izmučeni seljak nima cest, je naravno, da že radi tega ne more vina in drugih pridelkov spraviti do ljudi in prometa. A kaj to mari oligarhiji in z njo združeni birokraciji? Saj oni imajo parnike, a zdaj se jim gradi tudi železnica na stroka tega, že itak do krvi izmučenega seljaka.

(Pride še.)

volilne borbe se moramo udeležiti z vso silo, ker, ako bi ne storili tega, bi naši nasprotniki imeli tem več vzroka za kričanje, da nas ni. Zato pa moramo gledati, da o prihodnjih volitvah ne bo zgubljen niti eden sam glas ter da jasno in slovesno manifestujemo večino, katero v resnici imamo v Primorju. Ko pa bodo poslanci izvoljeni — prosim, to je le moje menenje — bi bilo najbolje, da ostanejo in delajo lepo doma, nego da bi hodili gledat na Dunaj na uro!

Zdi se, da Li-Hung-Čang in Rusija še vedno vodita ves ostali evropski koncert za nos. A zdi se tudi, kakor da bi vlasti same s seboj brile norce v neki brzjavki, v kateri pripovedujejo, da pripoznavajo Li-Hung-Čanga in Tsinga sposobnima za pogajanja za mir. Naslednji stavek pa že pravi, da se bodo vlasti pogajale le tedaj, če dotičnika pokazeta pooblastili. Torej najprvo trde, da ju priznavajo sposobnima za pogajanja v imenu Kitaja, takoj zatem pa trde, da se jim ta sposobnost šele pripozna. Uboga logika! Tudi ti si menda — kitajska.

Ostanite mi zdravi!

Vas

Beg Josipovič.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 24. sept. 1900.

H krizi. Več čeških politikov in bivših poslancev se postavljajo v svojih govorih na isto stališče, na katerem stoji tudi dr. Engel, da ne bi bilo umestno, ako bi volilci hoteli že sedaj dajati poslanece direktivo za bodoče postopanje; posl. dr. Dyk je te dni pozival tudi kandidate ozir. bodoče poslance, naj nikar ne vsprejemajo že vnaprej nikakih obveznosti. V istem zmislu se izjavlja sedaj znani češki patrijot grof Harrach v dunajski »Information«. Zlasti naj se ne daje nikdo zaprisezati na obstrukcijo, kajti obstrukcija ne more biti glavni namen kake stranke. Nemci in Slovani so navezani, da žive jeden poleg drugega. Zato so narodi sami poklicani v prvi vrsti, da naredijo zopet red. Naš cesar ne privoli brez dovoljenja parlamenta v nikakoli premembo ustave, ali taka prememba je potrebna. Avstrija more oživeti zopet le po strogem izvedenju načela enakopravnosti. Zato treba — pravi grof Harrach — novoizvoljenim zastopnikom prepustiti možnost, da — ne da bi se zagrešili na svojih načelih — glasujejo za ali proti vladi.

Iz teh glasov v češkem taboru kuje »Neue Freie Presse« dokazuje, da češke obstrukcije se ni bati, češ: vidite, komaj je dr. Ebenhoeh malo zaropotal, pa so se češki voditelji že ustrašili in se umikajo. Kako bi bilo še le, ako se vsi postavijo proti Čehom! Ven bi bilo z obstrukcijo in redno parlamentarno delovanje bi bilo zagotovljeno! Zaključek je seveda na dlani. To je stara nemška želja: Čehi izolirati, vsi proti Čehom! No, ti računni borzizanskega lista imajo luknjo. Kajti nobeden čeških politikov se ni izrekel proti češki obstrukciji, ampak le za to, da naj bi se poslanece prehitro ne vezale roke. To je pa povsem pametno, ker bi se razmere mogle premeniti tako, da odpade potreba češke obstrukcije.

Kar pa se tiče Ebenhoehovega ropotanja, naleta isto v češkem taboru — brez razlike strank — na tako soglasje v sodbi in nizkem taksiranju skokov deželnega glavarja Gorenje-Avstrijskega, da nam mora biti že dovoljeno misliti, da se je g. Ebenhoeh le temeljito osmešil pred narodom češkim. To čutijo menda dobro drugi konservativni voditelji, kajti jedna njih novin za drugo hiti z zatrjevanji, da je Ebenhoeh govoril le v svojem imenu. »Neue Freie Presse« računa torej slabo, ako svoja ropotanja opira na grožnje — ministerskega kandidata Ebenhoeha.

Državnozbornske volitve na Kranjskem. Katoliško-narodna stranka naprosi potom posebnega centralnega volilnega odbora vse dosedanje katoliškonarodne poslance, naj zopet kandidirajo. Stranka se udeleži volilne borbe tudi v mestih in trgih.

K afəri nadškofa Stadlerja nam pišejo iz duhovniških krogov na Štajerskem: Bolj, nego kedaj poprej, prešinja Jugoslovane misel po združenju. Ta ideja je sicer že stara, vendar se ni uvaževala toliko, kakor se uvažuje sedaj. Slovanski narodi na jugu Avstrije uvidevajo, da je jedino v združenju njih rešitev toliko v narodnem kolikor v gospodarskem oziru. Ako se namreč Jugoslovani na jugu Avstrije združijo v eno skupino, potem bodo rešeni tujega, nemškega, madjarskega in italijanskega nasilstva, a poleg tega jim bo mogoče svoj denar, ki ga sedaj izročajo svojim ljutim nasprotnikom, porabljeni za svojega naroda kulturni in gospodarski napredek; potem bodo na svoji zemlji sami gospodarji, dočim sedaj nimajo prav nič od svojega lastnega truda. Avstrijski Slovani še niso trpeli takega pritiska kakor ga trpe sedaj! A resnica je, da so Slovani največ žrtvovali za monarhijo na imetju in krvi.

Da take razmere ne morejo biti državi na hasek, mora pač biti vsakomur jasno. Pa tudi to je popolno naravno, da morajo take gorostasne krivice vsakega, količkej pravičnega in poštenega človeka boleti in jih mora obsojati ter delovati na potrebno odstranjenje takih za nas in za državo osodolnih krivic.

Ali diplomatje in državniaki na Dunaju ne vedo več kakšen faktor so bili Jugoslovani na rešitvi Avstrije v letih n. pr. 1813, 1848? Kaj bi se bilo lahko zgodilo na jugu monarhije, da se niso Jugoslovani takó lojalno in nesebično bojevali za habsburško hišo? Ali bi ne bilo torej v interesu države, da se Jugoslovani, ta južni steber Avstrije, cjačijo s tem, da se jim da politična samouprava, da se slovenske in hrvatske dežele, torej Bosna, Dalmacija, Hrvatska, Pri-

mersko, Kranjsko, Koroško in Južni Štajer združijo v eno državno skupino? Kako bi tu zaveval kulturni napredek, ko bi si te dežele mogle s svojim lastnim denarjem preskrbljati potrebnih pomočkov za gospodarski in duševni razvoj, katerih pomočkov jim sedaj Nemci in Madjari iz gole zavisti ne privoščajo. Pa v naši Avstriji je že ta stari greh, da se vlade dobričajo le nezanesljivim elementom, druge lojalne ude pa pehajo od sebe, a nazadnje nimajo nikogar za seboj.

Mi pa se za vse madjarske in nemške zavratne mahinacije, ne bomo brigali ter bomo neprestano delovali na združenje Jugoslovancev, katero se mora in se dovrši prej ali slej, ali po volji, ali proti volji diplomatov! A ne morda zato, ker to želi nadškof Stadler, ampak zato, ker narod sam čim dalje bolj vidi v tem združenju svojo srečno bodočnost. Nemci in Madjari pa nimajo na jugu nič iskati, tu je slovanska zemlja, slovanski narod in naša zgodovinska in naravna pravica!!

Državnozbornske volitve na Gališkem. Namestnik je razpisal volitve v državni zbor, kakor sledi: občni volilni razred dne 13. decembra, kmečke občine dne 17. decembra, mestne skupine dne 20. decembra 1900; trgovinske zbornice dne 10. januarja in veleposestvo dne 15. januarja 1901.

Tržaške vesti.

Politično društvo »Edinost« bo imelo svoj redni občni zbor in javen ljudski shod se zanimivim vsporedom v nedeljo dne 15. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah.

Zganimo se! Pišejo nam: Volitve, ljudsko štetje in volitve v »Zavarovalnico za slučaj nezgod« so tu! Politično društvo »Edinost« ima že sedaj in bo imelo v kratkem še več takega dela. Pregovor pravi: »Ako hočeš, da bo kolo teklo, je moraš mazati!« Istotako mora naše politično društvo trošiti na vse mogoče kraje, ako hoče, da naša narodna stvar napreduje. Zlasti ob važnih dogodkih, kakor so zgornji, mora skrbeti za vse, gledati na vse in voditi vse. Le oni, ki dobro poznata to delo, javno in nejavno, ve ceniti važnost tega društva za tržaške Slovence. V tem društvu imamo mi svojega voditelja, v tem društvu vidi svet našega reprezentanta. Iz tega stanja pa izhajajo že same po sebi — dolžnosti našega občinstva do tega društva! Nobeno politično društvo ne more delovati brez široke moralne in materialne podpore javnosti. Kako drugo društvo more vspevati in dosežati svoj cilj le ob pomoči malega števila požrtvovalnih prijateljev ali celo po darežljivosti jednega samega Mecena. Politično društvo pa ne more, ono potrebuje — kakor smo rekli — široke podpore javnosti, podpore od vseh onih, za katere dela, torej v vseh slojih. Rojaki! Nastopili so velevažni časi — časi mnovega dela za naše politično društvo. Podpirajmo je moralno z mnogoštevilnimi udeležbami na shodih, ki se bodo vršili; podpirajmo je materialno z mnogoštevilnim vpisovanjem mej njega člene. In kako lahko je to, ko je članarina tako lepo urejena, da vsakdo lahko pristopi. Ako kdo ne more trošiti 12 kron na leto, lahko plača 6 kron, ako ne more 6 K, pa more plačati 2 kroni. To svotico na leto pa menda lahko žrtvuje. Slovenci ganite se in priskočite našemu političnemu društvu na pomoč v teh hudih časih! Ne pozabite, da tudi najčistejše volitve, ob kateri je absolutno izključeno vsako nemoralno sredstvo, ni možno izvesti brez troškov, brez žrtev na denarju. Naše politično društvo pa nima nikakih fondov na razpolago, niti ima visokih pokroviteljev, niti Mecenov. Ono mora računati na požrtvovalnost naroda v vseh slojih. Ono ne more pogrešati podpore tudi v širokih delavskih slojih. Baš do teh sem se hotel obrniti danes v prvi vrsti.

Žal, da nimamo le delalcev, ki se izogibljuje te najvažnejše trdnjave naše, ampak celó kapitalistov in inteligentnih gospodov, katerih ne vidimo v vrstah našega političnega društva, ki torej v najkritičnejših časih ne vrše svoje narodne dolžnosti. Da: primeroma je mej členi celó več delalcev, ki si one 2 K na leto odtrgujejo od ust, ne pa onih, ki bi prav lahko podpirali, a se skrivajo pod razne pretveze!

Iztirjevalec članarine mi je tudi tožil, da je še mnogo onih, ki niso plačali letnine, (tudi za prejšnja leta!) Vsaj zdaj, ko smo na

pragu — boja, bi morali poravnati to zamudo.

Zganimo se torej in storimo svojo dolžnost, ker sedaj ni več časa za odlašanje!

Proti — pojasnilo. Pišejo nam: Pred časom je nekdo okreal v »Edinosti« tri rojanske trgovce, ker so namesto slovenskih postavili laške nadpise! Gospod rojanski pek, ali kedo drugi za njega, je poslal »Edinosti« pojasnilo, v katerem pravi, da ga je magistrat prisilil sneti slovenski napis in to v 24 urah!

To pojasnilo je šepavo na obeh nogah; kajti gosp. pek ni povedal, kako je dal on sam magistratu orožje v roke. Predpisano je, da je magistratu javiti vsako izobešanje kakršnih si bodi javnih nadpisov. Prijavo treba kolekovati in jej priložiti natančen načrt table, kar pa omenjeni gospod pek ni storil. Zato je imel magistrat lep izgovor za postopanje proti peku.

Da je pa naš »slavni« magistrat tako energičen le proti slovenskim nadpisom, prihaja od todi, ker — taki nadpisi postavljajo v nevarnost italijanstvo tržaškega mesta in okolice!!

Proti takim dekretom, ki ukazujejo odstranitev nadpisov, se pa lahko napravi utok na c. kr. namestništvo, kakor ga je svojedobno napravil gosp. Anton Počkaj, žganjar v ulici Cecilia št. 2, ki je imel tudi sitnosti zaradi slovenskega nadpisa. Namestništvo je dalo prav rekurentu in nadpis stoji še danes na svojem mestu!

Krivda je torej v prvi vrsti na strani naših, ki se ne dajo poučiti, kako treba postopati!

Dalje moram potipati še g. Gomizeljna, ki se izgovarja, da je premenil nadpis iz obzira do Tuzzijske nove hiše, sezidane v obližju! V tej novi hiši pa stanuje do 95% Slovencev in le par laških družin! Ako je pa ta par Lahov več vredno, nego ves slovenski Rojan, potem ima gosp. Gomizelj — prav!

Izgovori, kakor da magistrat ne dovoli slovenskih nadpisov, se nekaternikom le plot, za katerega se radi skrivajo; resnica pa je čisto le-ta, da je temu krivo le strahopetstvo in pa premalo zavednosti na strani — odjemalcev! Na dan torej še slovenskimi nadpisi!!

Slovenske šole. Iz Škedenja nam pišejo: Mestna gospoda, ki nas imajo tako »radi«, pošiljajo tržaške slovenske otroke v okoličanske slovenske šole. Res, v okolici imamo slovenske šole, a vprašanje je, kakšne so te šole? Tukaj v Škedenju n. pr. je slovenska šola le štirirazredna, dočim je italijanska pa — da-si imajo v mestu vse polno štirirazredne — petirazredne. V slovenskih razredih je 3—4 ure na teden italijanščina kakor obvezni predmet v italijanski pa nemščina po 2 uri, tako, da slovenski otroci se morajo učiti italijansko že v drugem razredu, Italijani pa nemščine šele v četrtem.

Kakov duh veje v teh šolah, je razvidno tudi iz tega, da na glavnih vratih je magistratni grb s samo laškim napisom, na razrednih vratih pa ima classe slov., II. itd.

Na dan sv. maše sta g. regente in priletna g.čna Loser, lepo vse italijanske otroke uvrščala spredaj. Neka žena, ki je tudi pripeljala svojega otroka, je gledala to nekaj časa, a ko je videla, da je to krivično in ko se je spomnila, kako je bilo enkrat, potegnula se je naprej rekoč: vse, vse vaše stavite naprej, poštene Slovence pa peljite v morje! »Mučite, mučite, saj je vse eno«, je tolažila g.čna Loser. Ne, ni vse eno! kričali so zalet ljudje in pritrjevali slov. zavedni ženski. Nekaj mož je klelo, da nam tako zapostavljajo otročice. G. regente je povesil ušesa in odredil, da so šli slovenski otroci v sredini!

Značilno je, da morajo vsi učitelji in učiteljice govoriti med seboj izključno le italijanski — ker da je to uradni jezik — drugače g. regente — hm. Bog ve, ako je gošpod regente tudi takrat govoril samo italijanski, ko so se mu italijanski dijaki rogali po Kopru?

In to so tiste glasovite slovenske šole v nekaterih krajih okolice!

Jeremija III.

Otvoritev nove telovadnice »Trž. Sokola« v ulici Coroneo št. 15 se je vršila minolo soboto na lep, slovesen način. Prostor je kaj primerev in bo zadoščal za sedaj. Slovesnost je otvorilo »Slovansko pev. društvo«, ki je pod vodstvom svojega pevovodje, g. Srečka Bartela krepko zapelo Vašakov možki zbor »Slovanc«. Potem je starosta, brat dr. Rybář, v lepem govoru slikal krize, ki jih

je društvo moralo prestatl vsled žalostnih narodnih in političnih razmer, ki vladajo v Trstu. Opisoval je, kako je društvo bilo dlje časa brez telovadnice in je moralo prenehati glavno društveno delovanje, kako smo slednjič vendar dobili primeren lokal, katerega pa smo morali zopet zapustiti. No, na srečo društvu se je ponudil ta lokal, ki sicer ne odgovarja vsem zahtevam novodobne moderne telovadnice, ali s katerim moremo biti povsem zadovoljni, dokler ne pridemo pod svojo streho. Z apelom do tržaških Slovencev, naj ohranijo »Sokolu« svoje stare simpatije, je brat starosta zaključil svoj navduševalni govor. Poslušalci so se odzvali s prisrčnimi »Na zdar«-klici.

Sledila je telovadba predtelovadcev pod vodstvom brata-učitelja Berganta. Lepe in težavne vaje, ki so jih izvajali eksaktno in z eleganco in ki so izzivale burno pohvalo mej občinstvom, so nam v porok, da bo »Sokol« vestno in z vnemo vršil svojo nalogo. Društvo mora biti res hvaležno učitelju bratu Bergantu.

Naslednja točka je bila v pravo naslado, v resnici umetniški užitek. Gospa Sofija Stular in gosp. I. Prunk sta pela dvospev iz opere »Don Juan« za sopran in bariton tako divno, da ju je občinstvo poslušalo s pravo pobožnostjo. Intonacija, čistoča glasov, nijansiranje, in tudi spremljanje na glasoviru, vse je bilo izborno pogojeno. Viharna pohvala občinstva je bila vrli pevki in vrlému pevcu v zaslužen zahvalo. Mej pevanjem tega dueta smo opazili tudi na svoje veliko zadovoljstvo, da je telovadnica tako akustična, da more biti pevcu le v veselje.

Variatio delectat: sledila je »Polžejada« našega Jake, ki ima menda kje doma kar cele skladišče zdravega humorja. Polžejada je imela prvi, ki je bil tudi zadnji prizor. Jaka nam je v živih barvah slikal veselje in težave, ki jih imajo posestniki hiš — polži. Hvalil je previdnost povža, ki zna o pravem času rožičke »nazaj potegniti«, česar ljudje čisto ne znajo na svojo lastno škodo. Tržaški povži pa so bolj flegmatični, nego kranjski ali gorški. Slikal je vse časti, s katerimi obipljejo »polže«, ko se slinijo po deželi. Polži obžalujejo, da je prišlo do elektrike, tedaj gre vse narobe, ker naglica ni nikoli dobra. No, vzlic svoji počasnosti je »polžejada« dolezla tudi do naše morske kače — do šolskega vprašanja. Polž Jaka je menil, da mora tudi on resolucirati v tem perečem vprašanju. Utemeljevanje pa je bilo res tako temeljito in razsežno, da je moramo preskočiti ter omeniti le, da je bila resolucija — kdaj je počasni polž spisal vse to?! — merila pet celih poštenih metrov! Tenor resolucije pa je bil, da naj vlada, ako že sama ne more rešiti tega vprašanja, prepušči to kakemu polžu, ki morda, tudi brez ene noge in ob brgljah, čez kakih 15 let prikrvsa v Trst — s slovensko šolo na hrbtu.

Za Jakom, ki se je mogel uveriti, da sta si on in naše občinstvo ostala stara prijatelja, je nastopil močan mešani zbor »Slov. pevskega društva, ki je divno pel Hubadove »Narodne pesmi«. Tako petje bi človek poslušal in poslušal.

V nameček smo se morali smejati od srca. Kupleti g. Prunka — specialista v takih stvareh — so zbadali na desno, so zbadali na levo, možke in ženske, ali ni — bolelo, ampak smejali smo se, ker je to bil resničen in — decenten humor, kakoršnjega ne poznajo vsi kupleti. V nameček k namečku smo se, to je: oni drugi so se veselo zavrteli, ker mi smo postali nekoliko prestari za take špase.

Bodimo zopet resni! O tem smo menda vsi jedini, da je »Sokol« jeden najvažnejših členov naše narodne organizacije. Verujmo ta člen in utrjajmo ga se svojimi simpatijami in svojo podporo. To smemo storiti tem bolj, ko imamo v navdušenem starosti in v agilnem odbornu jamstvo, da ostane naš »Sokol« simbol najlepših čednosti: krepke volje, odločnosti in značajnosti! Krepi se, rasti in razevitaj se?!

Veseliča, ki jo je priredilo včeraj pevsko društvo »Kolos«, je izpala precej dobro. Udeležba ni bila tako velika, kakor običajno na čemur se imamo zahvaliti tomboli, ki je bila v veliki vojašnici, burji in posebnim — prijateljem!

Sploh pa se je pokazalo včeraj, da je že prepozno za veselice na vrtu, ker je osobito v noč precej hladno.

Po dovršenem vspredu je moški zbor zapel še par zborov in to na prošnjo prekasno došlih bratov Čehov.

Društvo »Kolo« sme biti popolnoma zadovoljno z moralnim uspehom. Materijalni bi bil lahko boljši.

Sedaj je počitek do spomladi.

Vinogradniki pozor! V četrtek, dne 27. septembra bo imel gosp. Anton Štrekelj, uradnik za vinarstvo na c. kr. namestništvu, v kletih gospoda Ivana Goriupa, veleposestnika, deželnega poslanca in predsednika tržaške kmetijske družbe na Opčinah, pouk o kletarstvu. Govorilo in razkazovalo se bo o jako važnih in zanimivih stvareh, katere je potreba vedeti našemu vinogradniku zlasti sedaj ob in po trgatvi. V ta namen postavila je tudi naša kmetijska družba svoje grozdje na razpolago. Pouk se začne točno ob štirih popoldne. Če bi bilo v četrtek jako slabo vreme, vršil so bo pouk isti čas v petek. Nikdo našljiv vinogradnikov iz okolice in sosednjega Krasa naj ne zamudi te prilike, ki se mu ponuja, da v svojo korist izve kaj novega. Velika udeležba naj torej priča, da se tudi vinogradniki zanimajo za napredek in strokovno izobrazbo. Na svidenje torej!

Desertér. V soboto se je pripeljal iz Pulja sumljiv človek; na redarstvu se je pokazalo, da je desertér: ime mu je baje Ivan Rota, star je 24 let. Pobegnil je iz mornarice.

V bolnišnico so spravili v soboto večer neznanega moža, katerega so našli nezvestnega ležati na ulici Sette Fontane. Zdravnik z rešilne postaje mu je podelil prvo pomoč.

Požari. Sinoči o polnoči je nastal požar v trgovini za jestvine Andreja Merkela v ulici Ferriera št. 10. Kako je nastal ogenj in koliko je škode, nismo mogli zvedeti.

Danes jutro so se v dvorišču hiše št. 3 v ulici Beavenuto iz neznanega vzroka užgali neki zaboji, last tvrdke Müller. Gasilci so kmalu zvladali ogenj, ki ni povzročil posebne škode.

Varujte se lažnjivih agentov. Po okolici vara »zastopnik« neke zavarovalnice proti požaru. Posebno do žensk ima veselje. Če je katero pregovoril, da si pusti zavarovati svoje pohoštvo, pa ji pusti »polico« ali pa samo potrdilo, za kar mora dotična plačati najmanj tri krone. Podpis na potrdilih se ne da čitati, »polica« pa je seveda ponarejena in brez vsake vrednosti. Čuvajte se prilizjenih agentov!

Najdeno. Na tukušnjem policijskem ravnatelstvu je shranjena igla z žlahtnim kamenom in malimi briljanti, vredna kakih 100 kron.

Dražbe premičnin. V torek, dne 25. septembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Corzu 2, oprema v zalogi, stroji za pisanje in pečati; ulica Cassa di Risparmio 3, pohoštvo; ulica del Ponte 4, pohoštvo; v Rocolu 77, prešiči; v Škedaču 398, vol in voz; ulica Commerciale 5, pohoštvo; ulica Miramar 1, pohoštvo; Glavne skladbe št. 27 in v Barkovljah, sodi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20.0, ob 2. uri popoldne 28.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768.0 — Danes plima ob 9.18 predp. in ob 9.44 pop.; oseka ob 3.16 popoldne in ob 3.34 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Umrl je v soboto v Divači tamonjši posestnik gospod Fran Obršnel. Pokojnik je bil v 48. letu svoje dobe. Počivaj v miru!

Vesti iz Kranjske.

* I. slov. umetniško razstavo v Ljubljani je obiskalo: dne 15. t. m. 95, dne 16. t. 240, dne 17. t. 102, dne 18. t. 116, dne 19. t. 93, dne 20. t. 76, in dne 21. t. m. 51, skupaj 773 oseb. Rojaki, širom zemlje! Ne zamudite prilike, obiščite našo I. umetniško razstavo! Ne zabimo, da je dolžnost vsakega pojedinca, da na kakoršen koli način sodeluje na narodni prosveti ter se vdeležuje vsakega koraka naprej v narodni kulturi. Pokažimo da umejemo pomen domače umetnosti in tako tudi pomen te prve umetniške razstave! Naj nas ne moti vprašanje, je-li so tudi vsa razstavna dela kakor taka vredna gmotne žrtve: v prvi vrsti so domača, a na nas je, da z združe-

nimi močmi pripravljamo pot vedno lepšemu napredku in procvitanju božanstvene umetnosti na slovenski grudi. Na razstavo torej!

* Stanje dr. Frančiška Lampe se je zopet poslabšalo. Njegove posle je prevzel dr. E. Lampe, ki sedaj stalno biva v »Marijanišču« v Ljubljani.

* Godbeni pouk moštva meščanske godbe v Ljubljani je te dni pričel v licealnem poslopji z dozljaj pristopivšimi močmi.

* Novistekleni salon na vrtu »Narodnega doma« v Ljubljani je dovršen in bo odslej na razpolago narodnim društvom v prirejanje veselje in zabavnih večerov.

* Nezgoda na železnici. Minolo soboto popoldne je na državnem kolodvoru v Ljubljani delavec Verbič iz Vižmarjev prišel pod vlak in mu je odrgalo nogo.

Štajerske vesti.

— Cvet z vrtov nemške kulture. V Rottenmannu na Zg. Štajarskem so nemški »todlni« napali nekega kadeča, ker je pel v gostilni, kakor so rekli, slovenske pesmi. Kadet se je branil z bajonetom ter o tem jednega napadaleev smrtno zadel. O tej priliki so se seveda zopet grozeče vzdignili nemški listi ter kričali: Glejte je slovensko barbarstvo! A tu treba povdarjati, da je kadet izvršil uboj v silobranu: najlepše je pa, da sedaj isti nemški listi na obvestilo vojaške oblasti konstatujejo, da dotični kadet ne zna ni jedne besedice slovenski ter da je člen popolnoma nemške rodbine. Tudi o oni priliki je pel samo nemške pesmi, a te v nemškem knjižnem jeziku. Ta pa je Germanom, nepolizanim od kulture — tako neznan, da so ga držali za — slovenščino. Pa naj še kdo reče, da na vrtih nemške kulture ni — cvetov!

Brzobjavna poročila.

Štarka v Barceloni.

BARCELONA 23. (K. B.) Položaj se je zboljšal. Mnogo delavcev je začelo zopet delati.

Šah na Dunaju.

DVNAJ 23. (K. B.) Zvečer je bil sehönbrunski vrt v čast šaha perzijskega sijajno razsvetljen: spuščali so se tudi umetni ognji. Cesar, šah, članovi cesarske rodbine in udeleženci dvorne pojedine so s terase v gradu opazovali krasni prizor, o katerem je bilo navzočega tudi mnogo občinstva. Po razsvetljavi se je šah pristrčno poslovil od cesarja ter rekel, da teško najde besed, da bi se zahvalil za izredno gostoljubnost in krasni vsprejem. Cesar in šah sta si večkrat stisnila roke. Šah se je še poslovil od nadvojvod in visokih dostojanstvenikov ter se vrnil v cesarski grad na Dunaj.

Surovosti grških mornarjev.

ATENE 23. (K. B.) Moštvo razbitega parnika »Sharbia« so aretirali, ker je zlostavljalo potnike.

Poslanec, ki odstopa.

LONDON 24. (K. B.) Prvi lord admiralitete, Gosehen, je javil svojim volileem, da se odpoveduje novi izvolitvi.

Neprilika ruskega parnika v Sueškem prekopu.

PORT SAID 23. (K. B.) Ruski parnik »Mihajlo« je običal ter so ga zopet oprostili. Maršal Campos umrl.

MADRID 23. (K. B.) Maršal Martinez Campos je umrl.

Položaj na Bolgarskem.

SREDEC 23. (K. B.) Moštvo divizij v Sredecu, Plovdivu in Slivnem je udobilo po končani triletni vojaški službi dopust. (Znamenje, da ne pride do vojne z Romunijo. Op. ured.)

Napad na prince Jurija grškega?

ATENE (K. B.) O dohodu prince Jurija kretiškega je prejel neki umobolni bivši častnik za vaje konjev, ki so bili vpreženi v voz prestolonaslednika; moža so aretirali ter našli pri njem revolver.

O francoski vojski.

PARIZ 22. (K. B.) Predsednik Loubet je poslal vojnemu ministru Andréju pismo, v katerem izraža svoje veliko zadovoljstvo na izobrazbi, disciplini in vztrajnosti čet, kakor so se te lastnosti pokazale na manevrih v Beauce-u.

Ustaja na Kitajskem.

PEKING 19. (K. B.) V Tientsin je odšel en ruski pešpolk z eno baterijo in s topništvom.

TAKU 19. (K. B.) Oblast v Paotingfu je izdala proglas te-le vsebine: Lihung-Čang

uredi vse, inozemci so ustavili sovražnosti, kitajske vojske odpustijo ter pošljejo domov. Trgovine treba zopet otvoriti.

DUNAJ 23. (K. B.) Glasom brzobjavne vesti je cesarska ladija »Elisabeth« prispela v Nagasaki, kjer pričakuje e. in kr. poslanika barona Czikanna. Na krovu je vse zdravo.

WASHINGTON 23. (K. B.) Glasom obvestitve mornarskega urada skrejšo število čet na kopnem v Kitaju znatno. V varstvo ameriškanih koristi pošljejo na Kitajsko 4 topniške čolne in 1 vojno ladijo; križarica »Albany« odpluje v Manillo.

DUNAJ 24. (K. B.) Glasom »Pol. Corresp.« iz Petrograda je z gotovostjo pričakovati z ruske strani ugodnega odgovora na predloge Nemčije glede Kitaja. Tamošnji vodilni krogi so se izrazili pritrjevalno o vsebini in mislih okrožnice Bülowa. Da se je ruski odgovor tako zakasnil je pripisati okolnosti, da ear ni doma ter se je vsled tega stvar malo zavekla.

LONDON 24. (K. B.) »Times« javljajo iz Pekinga dne 18. t. m.: Princ Tsing je poslal starosti tujih poslanikov pismo, v katerem naznanja bližnji prihod Lihungčanga ter priporoča konferenco v Tsungli-Yamenu. Na zahtevanje Lihungčanga je izšel cesarski ukaz, da se ima Yunglu vrniti v Peking ter udeležiti pogajanj zaradi miru, dasi so ga tuji poslaniki prej, ko je bil predlagan za pogajalec, odklonili. Istemu listu poročajo iz Shanghai: Angleški in francoski konzul sta protestirala proti imenovanju novega tautfisa za Shanghai, ker je znano njegovo sovraštvo do tujcev. Vedno več je znamenj, da se v kitajskih krogih protivijo dovolitvi zahtev zveznih velesil in sicer zato, ker zavezniki zahtevajo izročitev voditeljev gibanja proti tujcem, ter odstop kraljice-udove.

Vojna v južni Afriki.

LIZBONA 22. (K. B.) Vlada se se ni odločila v očišled novemu položaju, ki je nastal vsled aneksije Transvaala in Oranja; pravijo pa, da bo portugalska vlada smatrala priklopljenje za pravokrežno ter ne bo priznavala več Krügerja in njegovih konzulov.

LONDON 24. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Lourenzo Marqueza: Angleži so zasedli Komatipoort, ne da bi bili naleteli na odpor; mostovi niso bili zasedeni. Buri so zbežali čez mejo ter se s puškami in streljivom udali Portugalcem.

POZOR!

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, srečilih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštnine prost.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

*** XXX XXX ***

Rujav, pristen, navaden angleški sladkor

dobiva se edino v moji zalogi ter ga prodajam po zelo ugodnih cenah. Priporočam se

Anton Godnig,
trgovec, Via Nuova.

Paziti na ponarejanja.

*** XXX XXX ***

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito delovnih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Naznanilo

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel dobro poznani restavrant pri

„Ogrskem kralju“
ulica Commerciale št. 5.

Prostori so vsi popolnoma prenovljeni. Kegljšče bo kaj posebnega. Točil bom izborno pivo, fina vina in čevček dolenjski, istrsko in dalmatinsko in vipave.

V soboto 22. t. m. odprem ta restavrant.

Nadejam se mnogobrojnega obiska. Zagotavljam to slavno občinstvo, da bo moja glavna skrb za točno postrežbo beležim

odličnim spoštovanjem
Fran Bönel
restavrant.

Imamo še štiri vinske stiskalnice (preše)

letos za oddati, po nizkih cenah, tudi na obroke.
Schivitz & Comp. ul. Zonta št. 5., Trst.

Namizna jabolka in hruške

vsake vrste prodaja v zabojih ali pa po cele vagone

Jakob Belec,
Zgornji Otok, pošta Radovljica

Slikar

(tudi začelnik), ki zna le nekoliko slikati (zadostuje se svinčnikom), vdobi dober posrtaški zaslužek.

Ponudbe pod »Slikar« na upravo »Edinosti«

Razpis službe.

Razpisuje se služba **tajnika-organista** z letno plačo 1000 kron oziroma **tajnika** z letno plačo 800 kron.

Zahteva se popolna spretnost v tajništvu in znanje slovenskega jezika.
Komen, dne 23. septembra 1900.

Županstvo Komen.

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blago z vozom, prosimo naj opozorijo voznike

da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne **Fabris**.)

J. PIPAN & Co

Zaloga kave, riža in olja.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“

V soboto dne 22. septembra 1900. ob 9. uri zvečer
se je vršila

svečanostna otvoritev nove društvene telovadnice

(ulica Coroneo št. 15)

Z dnem 24. septembra 1900.

•• prične redni poduk v telovadbi ••

in sicer bo isti:

Za redne telovadce v torek in petek od 8—9¹/₂ ure zvečer.

Za starejše telovadce v ponedeljek in četrtek od 8—9 ure zvečer.

Za gojence v sredo in soboto od 4—5 ure pop.

Za ženski oddelek v sredo in soboto od 6—7 ure zvečer.

Gospa bodo plačevale za poduk po 1 K na mesec. Gojenci pa po 50 stot. Revnejše gojence lahko oprosti odbor od plačevanja.

Upisovanja za poduk sprejema učitelj brat **Matko Bergant** (ul. Molina piccolo št. 3. II.) od 24. t. m. naprej pa v telovadnici pred podukom.

Odbor „Tržaškega Sokola“.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnih si bode številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898	Zlata kolajna Budapest 1899
» » » 99	» » » Schiedam Haag
» » » Vratislava	» » » Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprej vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvajja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
sklepa

**zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom,
pokojnine in različna zavarovanja.**

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini K. 6.42 zaostalom svojim K. 1000.—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju 60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.

Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada členom.

V poslednjih letih izplačano je bilo 10 odstotkov zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 716.541.28
Reserve in fondi	K 20.579.494.88
Dosedanja izplačila	K 62.922.942.86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi

na Havličkovem trgu,

kakor tudi nje **generalni zastop v Ljubljani.**

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Inženjer Živic se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske trdke.

Schivitz e Comp., Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, točji istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 2b. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zalogo vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biskotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga raznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« **Andrej Jug** v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenega istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča **Ivan Cink**, ulica S. Daniele št. 2.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivo krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetirijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsoto stroko spadajočih del. **Anton Breščak**, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Prodaja se

štacuna z mešanim blagom v jako lepem kraju ob železnici blizu Trsta, pod jako ugodnimi pogoji.

Več pove upravništvo tega lista via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.